Hlavolam: Mor ošípaných

Poľnohospodárom sa v poslednom čase pletú do roboty rôzne skupiny samozvaných odborníkov. Často bez odborného krytia poukazujú na „chyby“ v osevných postupoch, alebo rovno v médiách vyhlasujú, čo by mali poľnohospodári siať a produkovať. Poľnohospodárov teoretikov tu máme viac, ako je zdravé.

Africký mor ošípaných sa nebezpečne šíri našou krajinou. Nákaza sa presunula aj do oblasti rimavsko-sobotského regiónu, kde chováme približne 15 % ošípaných z celkového objemu zvierat v slovenských chovoch. Namiesto toho, aby sme konali a zabránili najhorším scenárom, počúvame rôzne výhovorky, prečo sme sa dostali až do tohto štádia. Neraz sa však prstom ukáže aj na poľnohospodárov.

Rezortný minister Ján Mičovský na tlačovom brífingu 29. júla 2020 žiadal od poľovníckych združení, aby plnili plány odstrelu diviakov, dokonca, aby ich aj prekračovali. Ak tak neurobia, uplatnia sa voči nim sankcie. Minister zároveň ohlásil, že ak si s diviakmi neporadia poľovníci, zasiahnu ozbrojené zložky. Vedenie ministerstva chce tiež výrazne (najmenej na dvojnásobok) zvýšiť odmeny za ulovené diviaky a odovzdanie vzoriek mäsa na rozbory. Radoví poľovníci sa totiž sťažujú, že sa im lov nevypláca, často míňajú viac na pohonné hmoty či náboje a strácajú čas. Všetky kroky majú viezť k redukcii diviačej zveri, ktorej populácia sa odhaduje na približne 150-tisíc kusov.

Chovatelia ošípaných z vysoko produkčných regiónov, kam sa nákaza afrického moru ošípaných presúva, nesedia so založenými rukami. Veľké podniky v ohrozených oblastiach navrhli drobnochovateľom, že vykúpia ich ošípané, ktoré sú pri šírení nákazy najviac zraniteľné. Rovnako im navrhli, aby svoje ošípané zabili a zabíjačku im vykompenzujú pred Vianocami vykŕmenými zvieratami z profesionálnych fariem.

Chovatelia vyzývajú na maximálnu zodpovednosť a ostražitosť. Už niekoľko rokov však poukazujú na enormne premnoženú poľovnú zver, ktorá každý rok zlikviduje úrodu za milióny eur.

Pred rokom (15.8. 2019) hlavný veterinárny lekár Slovenskej republiky vydal nariadenie pre všetkých užívateľov poľovných revírov na území SR (okrem poľovných revírov s výskytom AMO), ktorým nariadil intenzívny lov diviačej zveri na celom území SR. Cieľom tohto nariadenia bolo obmedziť stavy diviačej zveri pri eradikácii afrického moru ošípaných.

Po roku opäť hodnotíme, že africký mor ošípaných nezvládame. Otázkou je však prečo, ak nariadenia a výzvy k poľovným revírom boli a sú stanovené a nesú jasné stanovisko, ako zabrániť ďalšiemu šíreniu moru ošípaných – radikálnym znížením stavov diviačej zveri.

Zvaľovať vinu na poľnohospodárov za stav, ktorý vznikol nezodpovedným plánovaním lovu a chovu za posledných 20 rokov nie je fér.

Mali by sme sa zbaviť romantickej predstavy, že lov vlka dravého má za následok daný stav. Mali by sme sa prestať vyhovárať na výmery osiatych plôch kukurice, ktoré sa za posledné obdobie znižujú. Rovnako na veľkosti parciel, ktoré sa za posledných 15 rokov nezväčšili, práve naopak, v niektorých prípadoch sa zmenšujú. Pri kukurici niektorí „odborníci“ žiadajú prekášanie porastov, poľnohospodár však môže kukuricu zberať až v technologickej zrelosti. Zároveň kukurica nie je vysoká po celý rok, diviačia zver ale poškodzuje plochy kukurice už po vysiatí.

Mali by sme teda prestať ukazovať prstom a vyzývať jeden druhého a konečne razantne zakročiť. Inak potravinová sebestačnosť v bravčovom mäse, o ktorej tu radi toľko hovoríme, opäť podlezie nastavenú latku.